

B9-0317/2022

7.6.2022

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján

a jogállamiságról és a lengyel nemzeti helyreállítási terv esetleges jóváhagyásáról (Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz) (2022/2703(RSP))

Siegfried Mureşan, Jeroen Lenaers, Petri Sarvamaa, José Manuel Fernandes, Markus Ferber
a PPE képviselőcsoport nevében

B9-0317/2022

Az Európai Parlament állásfoglalása a jogállamiságról és a lengyel nemzeti helyreállítási terv esetleges jóváhagyásáról (Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz) (2022/2703(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta),
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 1., 2., 4. és 19. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 49. cikkére,
- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre, valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának kapcsolódó ítélkezési gyakorlatára,
- tekintettel az Európai Unió Bíróságának (EUB) ítélkezési gyakorlatára,
- tekintettel a Bizottságnak a jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló, az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdésével összhangban előterjesztett, indokolással ellátott, 2017. december 20-i javaslatára (COM(2017)0835),
- tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a továbbiakban: a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet)¹,
- tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre²,
- tekintettel a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalására³,
- tekintettel a jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszer alkalmazására vonatkozó iránymutatások létrehozásáról szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel a Lengyelországban a tömegtájékoztatás szabadságáról és a jogállamiság

¹ HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.

² HL L 57., 2021.2.18., 17. o.

³ HL C 81., 2022.2.18., 27. o.

⁴ HL C 385., 2021.9.22., 317. o.

⁵ HL C 99., 2022.3.1., 146. o.

- helyzetének további romlásáról szóló, 2021. szeptember 16-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel a lengyelországi jogállamisági válságról és az uniós jog elsőbbségéről szóló, 2021. október 21-i állásfoglalására⁷,
 - tekintettel a jogállamiságról és az Európai Bíróság ítéletének következményeiről szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására⁸,
 - tekintettel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése alapján Lengyelországgal és Magyarországgal kapcsolatban folyamatban lévő meghallgatásokról szóló, 2022. május 5-i állásfoglalására⁹,
 - tekintettel a Tanácsnak és a Bizottságnak a jogállamiságról és a lengyel nemzeti helyreállítási terv esetleges jóváhagyásáról (Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz) szóló, 2022. június 7-i nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az EUSZ 2. cikkében rögzített értékek magát az Európai Unió mint közös jogrend identitását határozzák meg, és ezért az Európai Uniónak képesnek kell lennie arra, hogy a Szerződések által ráruházott hatáskörein belül megvédje ezeket az értékeket; mivel a jogállamiság értelmében a tagállamokban működő valamennyi hatóságnak mindig ezen értékeknek megfelelően, független és pártatlan bíróságok ellenőrzése alatt kell eljárnia;
- B. mivel a lengyel kormány által – különösen az igazságszolgáltatási rendszerben – kezdeményezett változások a demokrácia és a jogállamiság súlyos sérelméhez vezettek;
- C. mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kifizetései lehetővé teszik Lengyelország számára, hogy megerősödjön ki a Covid19-világjárványból, és előrelépést tegyen a zöld és digitális átállás terén;
- D. mivel a Bizottság a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szemben meghatározott kritériumok alapján értékelte Lengyelország helyreállítási és rezilienciaépítési tervét, amely értékelés kiterjedt a tervezett beruházások és reformok zöld és digitális átállásra gyakorolt hatására és az európai szemeszter keretében tett országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezelésében játszott szerepére, többek között a növekedési potenciál megerősítése, a munkahelyteremtés, a gazdasági és társadalmi reziliencia és az igazságszolgáltatás függetlensége kapcsán;
- E. mivel a Bizottság szerint Lengyelország terve az igazságszolgáltatás függetlenségének fontos szempontjaihoz kapcsolódó mérföldköveket tartalmaz, amelyek különösen fontosak a beruházási környezet javítása és a helyreállítási és rezilienciaépítési terv hatékony végrehajtásához szükséges feltételek megteremtése szempontjából; mivel elengedhetetlen, hogy Lengyelország bizonyítsa, hogy elérte ezeket a mérföldköveket, mielőtt a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében bármilyen kifizetést

⁶ HL C 117., 2022.3.11., 151. o.

⁷ HL C 184., 2022.5.5., 154. o.

⁸ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0074.

⁹ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0204.

teljesíteni lehetne;

1. megjegyzi, hogy a Bizottság 2022. június 1-jén pozitív értékelést adott Lengyelország helyreállítási és rezilienciaépítési tervéről, amelyet Lengyelország 2021. május 3-án nyújtott be; megjegyzi, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott 23,9 milliárd EUR összegű vissza nem térítendő támogatás és 11,5 milliárd EUR összegű hitel folyósítását szigorúan az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben mérföldkőként és célként meghatározott valamennyi kritérium teljes körű és egyértelmű teljesítésétől kell függővé tenni;
2. emlékeztet arra, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a Bizottság közvetlen irányítása alatt kell végrehajtani, összhangban az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott vonatkozó szabályokkal, különösen a költségvetési rendelettel és az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2022. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹⁰; megismétli továbbá, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a nemzeti tervek jóváhagyását a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szemben megfogalmazott valamennyi követelménynek való megfeleléstől kell függővé tenni;
3. emlékezteti a Bizottságot, hogy az uniós jogszabályokkal ellentétes lenne, ha a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásait még az előtt folyósítanák, hogy a Bizottság elnöke által az Európai Parlament előtt több alkalommal felvázolt három előfeltétel – nevezetesen a Legfelsőbb Bíróság fegyelmi tanácsának feloszlata, a jogellenesen felfüggesztett bírák visszahelyezése és a bírák fegyelmi rendszerének az uniós normákkal összhangban történő alapos reformja – a gyakorlatban teljes mértékben és visszafordíthatatlanul megvalósulna;
4. üdvözli a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy egyértelmű mérföldköveket és ütemtervet állapít meg ezen előfeltételekkel kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy ezeket a feltételeket a Lengyelországra vonatkozó helyreállítási és rezilienciaépítési terv jóváhagyása előtt kellett volna teljesíteni, ami elegendő időt biztosított volna a Bizottságnak arra, hogy értékelje e kötelezettségvállalások tényleges gyakorlati végrehajtását;
5. úgy véli, hogy a tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatban meghatározott mérföldköveket a Bizottságnak szigorúan nyomon kell követnie és végre kell hajtatnia a kifizetések teljesítése előtt; úgy véli, hogy a lengyel hatóságok nem tudnak hiteles eredményeket felmutatni a korábbi kötelezettségvállalások teljesítését illetően; ezért úgy véli, hogy a Bizottságnak nemcsak a szükséges jogszabályok lengyel hatóságok általi elfogadását kell nyomon követnie és értékelnie, hanem azok végrehajtását, valamint az EUB ítéleteinek való megfelelést is;
6. üdvözli a Bizottság azon döntését, hogy a Legfelsőbb Bíróság illegális fegyelmi tanácsának megszüntetését és a fegyelmi jogköröknek a Legfelsőbb Bíróság egy másik tanácsához történő áthelyezését a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről ([HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.](#)).

rendelkezésre álló források felszabadításának kulcsfontosságú feltételeként határozza meg; sürgeti a Bizottságot, hogy alkalmazzon szilárd ellenőrzési mechanizmust és próbaidőt annak biztosítása érdekében, hogy az új tanács az EUSZ 19. cikkében előírtak szerint teljesítse a törvény által létrehozott, független és pártatlan bíróságra vonatkozó kritériumokat, mielőtt bármilyen forrást felszabadítanának; hangsúlyozza, hogy szigorúan be kell tartani a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben előírányzott ütemtervet;

7. sürgeti a Bizottságot, hogy gondosan kövesse nyomon, hogy a rezilienciaépítési és helyreállítási tervben szereplő, az igazságszolgáltatási rendszerrel kapcsolatos valamennyi mérföldkövet teljes mértékben végrehajtottak-e; hangsúlyozza különösen, hogy a bírák fegyelmi felelősségének hatályát egyértelműen meg kell határozni oly módon, hogy az megszüntesse a lengyel bíróságok azon jogának korlátozását, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nyújtsanak be az EUB-hoz, és garانتálja, hogy az ilyen kérelmek ne képezzék alapját a bírákkal szembeni fegyelmi eljárások megindításának; megismétli, hogy a bírósági határozatok tartalma nem ismerhető el fegyelmi vétségként, és hogy egy illetékes bíróság akkor kezdeményezheti – a bírósági eljárás keretében – annak ellenőrzését, hogy egy bíró megfelel-e a függetlenség, a pártatlanság és a „törvény általi létrehozás” követelményeinek az EUSZ 19. cikkével összhangban, ha ezzel kapcsolatban komoly kétség merül fel; hangsúlyozza, hogy a bírákat érintő fegyelmi eljárásokban meg kell erősíteni az eljárási garanciákat és a felek jogköreit; megismétli, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében rendelkezésre álló források kifizetését szigorúan e kritériumok egyértelmű teljesítésétől kell függővé tenni;
8. megismétli, hogy az EUB végzése Lengyelországra nézve kötelező, és Lengyelországnak továbbra is napi 1 millió EUR büntetést kell fizetnie, amíg nem tesz lépéseket a Legfelsőbb Bíróság fegyelmi tanácsával kapcsolatos ítéletek nyomán; felhívja ezért a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a fegyelmi rendszer reformját annak biztosítása érdekében, hogy az szigorúan összhangban legyen az EUB ítéleteivel;
9. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben meghatározott feltételek nem irányozzák elő a politikai okokból jogellenesen felfüggesztett bírák korábbi tisztségükbe való azonnali visszahelyezését, és sürgeti a Bizottságot és Lengyelország kormányát, hogy jelentősen gyorsítsák fel e bírák korábbi tisztségükbe való visszahelyezésének folyamatát; úgy véli, hogy a felfüggesztésről szóló határozat bírósági felülvizsgálata a bírák hivatalban maradása mellett folytatódhat;
10. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Paweł Juszczyszyn bírót egy másik szervezeti egységhez helyezték át, és miután több mint két évig tartó felfüggesztést követően visszatért munkahelyére, azonnal arra kényszerítették, hogy szabadságra menjen; úgy véli, hogy ez a határozat ténylegesen megsért számos lengyel és európai jogszabályt és bírósági ítéletet;
11. hangsúlyozza, hogy az uniós források folyósítását az uniós jog elsőbbségének egyértelmű elismerésétől kell függővé tenni, amely szükséges az EU pénzügyi érdekeinek védelméhez, valamint az uniós intézmények és ügynökségek azon képességéhez, hogy biztosítsák az uniós forrásokkal való hatékony és eredményes gazdálkodást és a szabálytalanságok megelőzését;

12. hangsúlyozza a jogalkotási folyamat javításának fontosságát, amely a helyreállítási és rezilienciaépítési terv egyik tervezett mérföldköve; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a lengyel parlamentben a kormányzó többség rendszeresen visszaélt az eljárási szabályokkal és megsértette azokat, ami döntő szerepet játszott a jogállamiság és a demokrácia aláásásában Lengyelországban; üdvözli a képviselők és szenátorok által javasolt jogszabálytervezetek kötelező hatásvizsgálatának és nyilvános konzultációra bocsátásának bevezetését, valamint a gyorsított jogalkotási eljárások alkalmazásának korlátozását a Lengyelországra vonatkozó helyreállítási és rezilienciaépítési terv mérföldköveinek részeként; felhívja a Bizottságot, hogy gondoskodjon e reform végrehajtásáról a megadott határidőn belül, amelynek értelmében a reformnak 2022. szeptember 30-ig be kell fejeződnie;
13. továbbra is teljes mértékben elkötelezett annak biztosítása mellett, hogy az uniós helyreállítási alapok eljussanak Lengyelország lakosságához; megismétli, hogy olyan megoldásra van szükség, amely lehetővé teszi, hogy a források közvetlenül a regionális és helyi önkormányzatokhoz, valamint a végső kedvezményezettekhez kerüljenek;
14. sajnálja, hogy a lengyel kormány gondatlansága miatt – amely megtagadta az igazságszolgáltatási rendszer uniós joggal összhangban történő javítását – Lengyelország nem használta ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében csupán 2021 decemberéig rendelkezésre álló, 4,7 milliárd EUR összegű előfinanszírozást, ami szükségtelen terhet rótt a nemzeti költségvetésre egy olyan időszakban, amikor a kiadások a világválság miatt növekedtek;
15. hangsúlyozza, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében előirányzott, a lengyel állampolgárok javát szolgáló beruházási és reformprojekteket hatékonyan kell végrehajtani, különösen a gazdasági helyzet romlásának tükrében, amelyet részben a szomszédos Ukrajnában zajló háború és az Ukrajnából érkező menekültek fogadásával kapcsolatos pénzügyi nyomás okozott; hangsúlyozza azonban, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében Lengyelországnak szánt források kifizetésének bármilyen késedelméért a lengyel kormány felelős, amely aláásta a jogállamiságot Lengyelországban és az Unióban, amint azt az Európai Unió Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága számos ítélete is megerősítette;
16. határozottan úgy véli, hogy azon agresszív háború tükrében, amelyet az önkényuralmi Oroszország folytat az EUSZ 2. cikkében rögzített európai értékeket védő Ukrajna ellen, fontosabb, mint valaha, hogy az EU szilárd és egyértelmű elkötelezettséget tanúsítson alapvető értékei, így a szabadság, a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása mellett;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európa Tanácsnak.